

VOLKER KUTSCHER

ΕΝΑΣ ΓΚΑΝΓΚΣΤΕΡ ΣΤΟ ΒΕΡΟΛΙΝΟ

μετάφραση
Τάσος Ψηλογιαννόπουλος

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΟΠΤΡΑ

*God said to Abraham, "Kill me a son"
Abe says, "Man, you must be puttin' me on"
God say, "No." Abe say, "What?"
God say, "You can do what you want Abe, but
The next time you see me comin' you better run"*

BOB DYLAN, «HIGHWAY 61 REVISITED»

Don't know what I want but I know how to get it

THE SEX PISTOLS, «ANARCHY IN THE U.K.»

Σημείωση του μεταφραστή

Οι σημειώσεις που παραπέμπουν στο τέλος του βιβλίου αφορούν ιστορικές και τοπογραφικές διευκρινίσεις.

Πρώτο μέρος

Έγκλημα

Σάββατο 27 Ιουνίου έως Σάββατο 4 Ιουλίου 1931

Remota itaque iustitia quid sunt regna nisi magna latrocinia?

Quia et latrocinia quid sunt nisi parva regna?

AUGUSTINUS, *DE CIVITATE DEI*, LIBER IV*

* «Τι είναι λοιπόν δίχως δικαιοσύνη τα βασίλεια, αν όχι συμμορίες ληστών; Και οι συμμορίες ληστών τι άλλο είναι παρά μικρά βασίλεια;». Αυγουστίνου, *Πολιτεία του Θεού*, Βιβλίο 4.

ΑΥΤΑ ΠΑΘΑΙΝΕΙ ΟΠΟΙΟΣ είναι ακριβής στα ραντεβού του. Μπορεί και να περιμένει. Ο Ρατ χάζευε μια τους πίνακες στον τοίχο, μια τα νύχια στα χέρια του. Στο πανωφόρι του πρόσεξε μια λαδιά. Το γκριζο κουστούμι το φορούσε ήδη πολύ καιρό. Κι αφού γνώριζε ότι τα αφεντικά του ήθελαν να τον δουν σήμερα, έπρεπε να είχε φορέσει το καφέ, που το 'χε καθαρίσει πρόσφατα. Τουλάχιστον τα νύχια του ήταν καθαρά.

Η Ρενάτε Γκρόλιχ συνέχισε να χτυπά τα πλήκτρα της γραφομηχανής, σαν να ήταν μόνη της στον χώρο.

«Ο δόκτωρ Βάις¹ ακόμη συζητά. Καθίστε λίγο, παρακαλώ». Αυτό είναι το μόνο που είχε πει ως εκείνη τη στιγμή η γραμματέας, και ο Ρατ κάθισε. Και περίμενε.

Ένωθε σαν να ήταν σε αίθουσα αναμονής σε γραφείο γιατρού. Ενός γιατρού που θα του ανακοίνωνε κάποια δυσάρεστη διάγνωση. Κανείς δεν ξέρει τι είδους διάγνωση, μόνο ότι ήταν δυσάρεστη. Όποτε τον καλούσαν τα αφεντικά, συνήθως ήταν για επίπληξη. Όσο κι αν ο Ρατ προσπαθούσε, δεν μπορούσε να θυμηθεί να είχε παραβεί τους υπηρεσιακούς κανονισμούς τις τελευταίες εβδομάδες. Πάντως εδώ και μία εβδομάδα βρισκόταν πάλι σε υπηρεσία ύστερα από δύο εβδομάδες θερινών

διακοπών. Μερικές ημέρες στην Κολονία και μία εβδομάδα στη Βαλτική με την Τσάρλι. Καλύτερα και τα δυο να τα 'χε αποφύγει. Καλύτερα να τα είχαν αποφύγει.

Το τηλέφωνο χτύπησε, και η Ρενάτε Γκρόλιχ το σήκωσε. «Μάλιστα, Χερ Ντόκτορ»,* είπε και πήρε με αποφασιστικότητα ένα ντοσιέ που ήταν πάνω στο γραφείο της. Δίχως να πει λέξη, εξαφανίστηκε με το ντοσιέ, περνώντας την ταπετσαρισμένη πόρτα πίσω της.

Ο Ρατ ακολούθησε με το βλέμμα του τη γραμματέα και πήρε μια εφημερίδα από το τραπεζάκι. Τώρα πραγματικά αισθανόταν πως βρίσκεται σε ιατρείο. Ξεφύλλιζε από θέμα σε θέμα: πολιτική, διενέξεις περί των πολεμικών επανορθώσεων,** μέτρα λιτότητας, μέχρι που το μάτι του έπεσε πάνω σ' έναν τίτλο των τοπικών ειδήσεων του Βερολίνου.

Νυχτερινή καταδίωξη κακοποιών στο KaDeWe. Νεαρός διαρρήκτης νεκρός μετά από πτώση.

Ήταν η υπόθεση για την οποία τους μίλησε σήμερα το πρωί ο Γκένατ² στην αίθουσα συσκέψεων. Το Σαββατοκύριακο είχαν τσακώσει δυο νεαρούς επ' αυτοφώρω στο κατάστημα. Ο ένας προσπάθησε να ξεφύγει σκαρφalώνοντας στην πρόσοψη και πλήρωσε την απερισκεψία με τη ζωή του. Πιτσιρικάς, το πολύ δεκάξι-δεκαεφτά χρονών, που δεν τον είχαν ταυτοποιήσει ακόμη. Ο συνεργός του ξέφυγε με μέρος της λείας.

Έτσι όπως τα 'λεγε το άρθρο, νόμιζε κανείς πως οι αστυνομίοι

* «Jawohl, Herr Doktor!» Στη Γερμανία είθισται, όποιος έχει τον τίτλο του Διδάκτορος Πανεπιστημίου να προσφωνείται με τον τίτλο του ανεξαρτήτως ειδικότητας. Ο Μπέρνχαρντ Βάις (βλ. πίσω στις διευκρινίσεις) ήταν Διδάκτωρ των Επιστημών του Δικαίου.

** Οι πολεμικές επανορθώσεις προς τους συμμάχους της Entente ήταν το μόνιμο θέμα που απασχολούσε τη γερμανική πολιτική μετά την ταπεινωτική ήττα στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο. Οι δυσανάλογες και δυσβάσταχτες κυρώσεις που της επιβλήθηκαν συνέβαλαν λίγο-πολύ στην έκρηξη του επόμενου πολέμου.

έσπρωξαν τον νεαρό στον θάνατο. Το ότι ήταν όμως παράνομο να κλείνεσαι σε ένα πολυκατάστημα για να αδειάσεις τις βιτρίνες με τα κοσμήματα, γι' αυτό ούτε λέξη στην εφημερίδα.

Η πόρτα που οδηγούσε στο ιερό ξανάνοιξε, δεν βγήκε όμως η Γκρόλιχ, αλλά ένας Γαλάζιος, ένας αστυνομικός σαν από εικονογραφημένο, με το πηλήκιο υπό μάλης, με τη γαλάζια στολή φρεσκοσιδερωμένη και πεντακάθαρη, ούτε τρίχα πάνω της. Ο τύπος προφανώς γνώριζε πώς παρουσιάζονται ενώπιον του υπαρχηγού. Ο Ρατ έβαλε την εφημερίδα πάνω στη λαδιά που είχε το κουστούμι του. Ο Γαλάζιος χαιρέτησε με μια κίνηση του κεφαλιού.

«Πώς είναι τα πράγματα εκεί μέσα;» ρώτησε ο Ρατ.

«Έτσι κι έτσι». Ο Γαλάζιος του έδειξε την εφημερίδα. «Προλάβετε να διαβάσετε τις κριτικές για το Σαββατοκύριακο;»

«Αυτό έκανα μόλις τώρα».

«Τότε μπορείτε περίπου να φανταστείτε τη διάθεση του δρος Βάις». Ο Γαλάζιος σήκωσε τους ώμους, σαν να όφειλε εξηγήσεις. «Εγώ διηύθυνα αυτή την ατυχή επιχείρηση στο KaDeWe προχθές το βράδυ», είπε.

«Κακό αυτό», ξέφυγε του Ρατ.

«Κακό δεν θα πει τίποτα. Εφιάλης».

«Πιστέψτε με, γνωρίζω πώς αισθάνεστε. Το μόνο που μπορώ να σας συμβουλευτώ είναι να μην το παίρνετε τόσο κατάκαρδα. Δεν είστε εσείς ένοχος. Τέτοια πράγματα συμβαίνουν στη δουλειά μας».

«Ωραίο ακούγεται όπως το λέτε. Πάντως, στην επιτροπή διερεύνησης φόνου πρέπει ούτως ή άλλως να παρουσιαστώ». Ο Γαλάζιος φόρεσε το πηλήκιο του. «Εσάς τι σας θέλουν;»

«Μακάρι να 'ξερα», είπε ο Ρατ.

Ο Γαλάζιος χαιρέτισε κοφτά στρατιωτικά. «Κάτι τόσο κακό πάντως δεν θα είναι», είπε και χάθηκε στον διάδρομο.

Λίγο μετά εμφανίστηκε η Ρενάτε Γκρόλιχ και είπε στον Ρατ να περάσει. Ο υπαρχηγός καθόταν πίσω απ' το γραφείο του και κάτι σημείωνε σε ένα χοντρό τετράδιο. Από την έκφραση του προσώπου του δεν μπορούσες να εικάσεις περί τίνος επρόκειτο.

«Κύριε αστυνόμε, καθίστε, παρακαλώ», είπε χωρίς να τον κοιτάξει.

Ο Ρατ κάθισε κοιτάζοντας προς το παράθυρο, καθώς ο Βάις τακτοποιούσε νηφάλιος τις σημειώσεις του. Έξω, ο γερανός του Alexanderhaus* άστραφτε στον ήλιο, ενώ η δέσμη από σίδηρο για οπλισμό σκυροδέματος που μετέφερε έμοιαζε να αιωρείται σαν να μην είχε βάρος. Στο τέλος ο Βάις έκλεισε το τετράδιό του και κοίταξε τον Ρατ μέσα απ' τα χοντρά γυαλιά του. Σαν σχολικός επιθεωρητής που κοιτάζει τον εξεταζόμενο μαθητή λίγο πριν του θέσει την πρώτη ερώτηση, σκέφτηκε ο Ρατ.

«Κύριε αστυνόμε, έχετε έναν αδελφό στις Ηνωμένες Πολιτείες, αν δεν κάνω λάθος».

Ο Ρατ όλα τα περίμενε, αυτή την ερώτηση πάντως όχι.
«Ορίστε, κύριε υπαρχηγέ;»

«Εάν είμαι ορθώς πληροφορημένος, ο αδελφός σας, Σεβερίν Ρατ, ζει στην Αμερική...»

«Έτσι είναι, αλλά...»

«...κι εσείς τον έχετε ήδη επισκεφτεί εκεί μία φορά...»

Από πού είχε ο Βάις αυτή την πληροφορία; Κανείς άνθρωπος δεν γνώριζε γι' αυτό το ταξίδι. Ούτε καν ο Ένγκελμπερτ Ρατ, ο πατέρας του, ο στρατηγός της αστυνομίας, από τον

* Το Alexanderhaus και το Berolinahaus είναι δύο οκταώροφα κτίρια σε σχέδια του διάσημου αρχιτέκτονα Peter Behrens (1868-1940), που χτίστηκαν σχεδόν ταυτόχρονα στην Αλεξάντερπλάτς, όπου βρισκόταν και το αρχηγείο της αστυνομίας του Βερολίνου. Το πρώτο άρχισε να χτίζεται το 1930 και το δεύτερο το 1929, ενώ και τα δύο ολοκληρώθηκαν το 1932. Κατά τον πόλεμο υπέστησαν ζημιές αλλά ανακαινίστηκαν.

οποίο λίγα μυστικά μπορούσε να έχει. Τρεις μήνες είχε μείνει στις ΗΠΑ ο Γκέρεον Ρατ την άνοιξη του 1923, όταν επισκέφτηκε τον αδελφό του. Οι γονείς του γνώριζαν ότι βρισκόταν σε εκπαιδευτικό ταξίδι στην Πράγα, χάρη στα γράμματα που έστειλε από κει ο Πάουλ.* «Είστε εξαιρετικά καλά πληροφορημένος», είπε ο Ρατ, όταν ξανάρθε στα ίσια του.

«Εμπίπτει στα καθήκοντά μου», απάντησε ο Βάις, χωρίς να ακούγεται διόλου ειρωνικός. «Κύριε αστυνόμε, έχετε ακούσει ποτέ για το Bureau of Investigation;»³

«Την αμερικανική ομοσπονδιακή αστυνομία...»

Ο Γκένατ φάνηκε ικανοποιημένος από την απάντηση του Ρατ. Έκανε ένα διακριτικό νεύμα και άνοιξε έναν λεπτό φάκελο με έγγραφα. «Έχω μια αποστολή για εσάς, κύριε αστυνόμε», του είπε στο τέλος. «Μια ειδική αποστολή, που καλό θα ήταν γι' αυτόν που θα την αναλάμβανε να έχει κάποιες γνώσεις όσον αφορά τις συνήθειες των Αμερικανών που ζουν στις ΗΠΑ. Πόσο καλά είναι τα αγγλικά σας;»

Ο Ρατ σήκωσε τους ώμους. «Αρκετά καλά, νομίζω. Πάντως τα Αμερικανάκια και με καταλάβαιναν και τα καταλάβαινα».

Τι διάολο ήθελε τελικά ο Βίρορτ;»

Ο Βάις έσπρωξε τον φάκελο πάνω στο τραπέζι. «Αυτό εδώ μας έφτασε πριν από μερικές μέρες με το τηλέτυπο», είπε. Ο Ρατ έριξε μια ματιά στην πρώτη σελίδα. *Αβραάμ Γκόλντσταϊν. Τόπος γέννησης: Μπρούκλιν-Νέα Υόρκη.* Τα στοιχεία ενός καταζητούμενου. «Οι Αμερικανοί συνάδελφοι μας το τηλεγράφησαν», συνέχισε ο Βάις. «Μας προειδοποιούν γι' αυτόν τον άνθρωπο. Το Γραφείο Ερευνών τον θεωρεί μέλος του συνδικάτου του εγκλήματος στη Νέα Υόρκη».

* Παιδικός φίλος του Ρατ από την Κολονία, όπου γεννήθηκε, μεγάλωσε και άρχισε τη σταδιοδρομία του.

«Ωραία. Και τι μας αφορά εμάς αυτό;»

Ο Βάις σήκωσε τα φρύδια του ψηλά, πριν απαντήσει. «Ο Αβραάμ Γκόλντσταϊν, παρατσούκλι *handsome Abe*, έρχεται στο Βερολίνο. Χθες βράδυ βρισκόταν στο τελωνείο του Μπρέμερχαφεν».⁴

«Κι αφού είναι τόσο κακό παιδί, γιατί οι γιάνκηδες τον άφησαν τόσο εύκολα να φύγει;»

«Επειδή δεν έχουν στοιχεία εις βάρος του. Είναι καθαρός. Στα νιάτα του είχε απασχολήσει μερικές φορές την αστυνομία: κλοπές, φθορά ξένης περιουσίας, σωματικές βλάβες. Από τότε όμως τίποτα, ούτε καν παράνομη στάθμευση. Αρκετούς ανεξιχνίαστους φόνους στο περιβάλλον των γκάνγκστερ τις χρεώνουν σ' αυτόν. Οι συνάδελφοι τον έχουν για εκτελεστή, που σκοτώνει κατ' εντολήν του ιταλικού και του εβραϊκού συνδικάτου. Κι εργάζεται τόσο καλά, που δεν αφήνει πίσω του κανένα αξιοποίησιμο στοιχείο. Το μόνο αδιαμφισβήτητο είναι πως σχετίζεται με τους μεγάλους του υποκόσμου. Κάτι τέτοιο όμως δεν είναι ποινικώς κολάσιμο».

«Ο Γκόλντσταϊν είναι Εβραίος;»

«Ακριβώς». Ο Βάις παρέμενε ανέκφραστος. Σαν να μην έπαιζε κανέναν ρόλο αυτό το γεγονός. Έπαιζε όμως. Ένας Εβραίος γκάνγκστερ στο Βερολίνο. Το γεγονός αυτό από μόνο του ήταν νερό στον μύλο των αντισημιτών. Τα ρεπορτάζ για τις απάτες των αδελφών Σκλάρεκ⁵ στις εφημερίδες συνοδεύονταν πάντα από αντισημιτικά υπονοούμενα. Ο Ρατ αντελήφθη ξαφνικά γιατί ο Βάις είχε αναγάγει το πράγμα σε ζήτημα κορυφής.

«Και τι γυρεύει ο Γκόλντσταϊν στο Βερολίνο;» ρώτησε.
«Έχουμε ιδέα;»

«Τίποτα». Ο Βάις κούνησε το κεφάλι. «Πραγματικά δεν

έχουμε ιδέα. Το μόνο βέβαιο είναι *ότι έρχεται*». Ο υπαρχηγός σήκωσε τους ώμους, σαν να ζητούσε συγγνώμη. «Ο Γκόλντσταϊν έχει τουριστική βίζα. Ίσως πράγματι να επισκεφτεί απλώς το Wintergarten* ή το Sportpalast.** Ίσως και να πέσει με τα μούτρα στη νυχτερινή ζωή μαζί με τους άλλους τουρίστες, που έρχονται εδώ επειδή σ' εμάς το βρίσκουν αρκετά φτηνό. Όλα είναι πιθανά».

«Ακόμα και το να έχει έρθει στο Βερολίνο με συγκεκριμένη αποστολή; Να βγάλει απ' τη μέση κάποιον που δημιουργεί προβλήματα στους Νεοϋορκέζους;»

Το βλέμμα του Βάις έγινε σκεπτικό και σήκωσε τους ώμους. «Οι σχέσεις των αμερικανικών συνδικάτων του εγκλήματος με τους εδώ εγκληματίες είναι χαλαρές. Το πολύ πολύ λαθρεμπόριο ναρκωτικών και οινοπνευματωδών.*** Δεν πιστεύω ο πόλεμος των αμερικανικών συμμοριών να έχει φτάσει ως την Ευρώπη».

«Δεν μπορούμε να πούμε, βέβαια, ότι και σ' εμάς επικρατεί ειρήνη, ειδικά αν αναλογιστούμε τα γεγονότα των τελευταίων εβδομάδων», είπε ο Ρατ. «Ίσως κάποιος από τους εδώ

* Πρόκειται για το περίφημο βαριετέ του Βερολίνου, στην περιοχή του σταθμού Friedrichstraße, που λειτούργησε από το 1877 ως το 1944.

** Πρόκειται για αίθουσα εκδηλώσεων πολλαπλών χρήσεων, χωρητικότητας 10.000 ατόμων, που βρισκόταν στην Potsdamer Straße. Χτίστηκε το 1910 και κατεδαφίστηκε το 1973. Εκεί εκφωνήθηκε το 1943 ο περίφημος λόγος του Γιόζεφ Γκέμπελς περί «ολοκληρωτικού πολέμου» (totaler Krieg).

*** Ο νόμος περί ποταπαγόρευσης στις ΗΠΑ ψηφίστηκε στις 16 Ιανουαρίου 1919 ως 18η Τροποποίηση του Συντάγματος των ΗΠΑ (*Eighteenth Amendment to the United States Constitution*) με πρωτοβουλία του Προέδρου Γουίλσον και ετέθη σε ισχύ στις 16 Ιανουαρίου 1920. Καταργήθηκε επί προεδρίας Ρούσβελτ στις 5 Δεκεμβρίου 1933. Αυτό που έμεινε τελικά από αυτή την περίοδο ήταν η ενίσχυση του οργανωμένου εγκλήματος και της μαφίας. Οι δολοφονίες και τα συμβόλαια θανάτου για την εδραίωση των σφαιρών επιρροής των διαφόρων «συνδικάτων» ήταν στην ημερήσια διάταξη. Η θέση της μαφίας ως πόλου εξουσίας εντός των ΗΠΑ ανάγεται σε αυτή ακριβώς την εποχή.

παλικαράδες μας να κάλεσε τον Γκόλντσταϊν. Μπορεί να του έχει αναθέσει κάποια αποστολή...»

«Δεν μπορώ να πω, κάποια νευρικήτητα επικρατεί και στην πόλη μας», είπε ο Βάις, «τα συνδικάτα το ξέρουν καλύτερα. Πριν ακόμη μας ενημερώσει το Γραφείο Ερευνών, οι άνθρωποι μας μας ανέφεραν παρόμοιες διαδόσεις από το περιβάλλον των συνδικάτων, ότι δηλαδή περιμένουν κάποιον Αμερικανό στην πόλη».

«Και τι θα κάνουμε μ' αυτόν; Αφού οι ίδιοι οι γιάνκηδες δεν μπορούν να του κάνουν τίποτε, τι μπορούμε να κάνουμε εμείς;»

«Θα παρακολουθούμε τον Γκόλντσταϊν. Δεν θα τον χάνουμε απ' τα μάτια μας. Με τέτοιο τρόπο μάλιστα, που να το νιώθει. Πρέπει να γνωρίζει ότι παρακολουθείται. Ότι κάθε του βήμα θα το γνωρίζει η αστυνομία. Εάν όντως έχει έρθει στο Βερολίνο για να σκοτώσει κάποιον, θα πρέπει να του δείξουμε ότι θα είναι καλύτερο να γυρίσει πίσω, πριν προλάβει να κάνει οτιδήποτε».

«Επιτρέψτε μου, κύριε υπαρχηγέ, αλλά αυτό κανονικά δεν θα ήταν δουλειά της Δίωξης;»

«Το μόνο βέβαιο είναι ότι δεν θα συζητήσω μαζί σας θέματα αρμοδιοτήτων». Η φωνή του Βάις μεμιάς ακούστηκε κοφτή και αυστηρή όπως σε στρατώνα. Μια φωνή που δεν άφηνε περιθώριο για αντιρρήσεις. Ήταν φανερό πως ο τύπος είχε υπηρετήσει ως αξιωματικός στον πόλεμο.* «Όπως κι ο ίδιος καταλάβατε», συνέχισε, «το θέμα εδώ είναι να εμποδίσουμε, όσο είναι δυνατόν, έναν φόνο. Το γεγονός από μόνο του καθιστά σαφή, νομίζω, τη σπουδαιότητα της αποστολής».

* Ο Βάις όντως είχε υπηρετήσει κατά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο στο Ιππικό με τον βαθμό του ιλάρχου (λοχαγού).

Ο Ρατ κατένευσε σαν σχολιαρόπαιδο.

«Εσείς θα συντονίσετε αυτή την επιχείρηση. Βρείτε μερικούς άντρες κι αρχίστε. Ο Γκόλντσταϊν έχει κλείσει σουίτα στο Excelsior.⁶ Τα ξέρετε εκεί τα κατατόπια, έτσι δεν είναι;»

Ο Ρατ είχε μείνει για λίγο στο Excelsior, την εποχή που είχε πρωτοέρθει στο Βερολίνο, πριν από δυο χρόνια. Όχι σε σουίτα βέβαια, αλλά σε μονόκλινο της πιο φτηνής κατηγορίας. Κι αυτό φαίνεται ότι το είχε ψάξει ο Βάις.

«Και τι θα πρέπει να κάνω; Να παραλάβω τον Γκόλντσταϊν με ανθοδέσμη από τον σιδηροδρομικό σταθμό;»

Ο Βάις παρέμεινε ανέκφραστος. «Δεν με νοιάζει αν θα τον υποδεχθείτε στην αποβάθρα ή στο ξενοδοχείο. Αυτό που με ενδιαφέρει είναι να του καταστήσετε εξαρχής σαφές πως εδώ θα πρέπει να συμπεριφερθεί ως κύριος. Πρέπει να...»

Χτύπησε το τηλέφωνο. Ο Βάις το σήκωσε. «Ναι, τι συμβαίνει», είπε νευριασμένος.

Ο Ρατ δεν ήταν βέβαιος αν η ακρόαση είχε τελειώσει. Παρέμεινε στη θέση του.

Ο Βάις ήταν σοβαρός όσο άκουγε στο τηλέφωνο. «Θα έρθω ο ίδιος», είπε στο τέλος. «Στείλτε ένα αμάξι κι ενημερώστε τον Χάιμανσμπεργκ». Το έκλεισε. «Νομίζω ότι τα ξεκαθαρίσαμε όλα, κύριε αστυνόμε», είπε στον Ρατ. «Αρχίστε λοιπόν, και κάθε πρωί θα με ενημερώνετε προσωπικά για την πορεία των πραγμάτων. Πρέπει να φύγω τώρα. Πηγαίνω στο πανεπιστήμιο».

Πράγματι ο Βάις δεν θέλησε να του πει κάτι άλλο, σίγουρα όμως παρατήρησε το απορημένο πρόσωπο του Ρατ.

«Ταραχές με φοιτητές», του είπε. «Ο πρύτανης ζήτησε τη βοήθεια της αστυνομίας».